

ANKARA 2023

HALK OYUNLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

HALK OYUNLARI DERSİ **ÖĞRETİM PROGRAMI**

(Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI.....	3
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
DEĞERLERİMİZ	4
YETKİNLİKLER	4
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	5
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI.....	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NDAKİ BECERİLER	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	7
ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI.....	10
KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11
HO.1. ÜNİTE: TEMEL KAVRAMLAR	11
HO.2. ÜNİTE: HALK OYUNLARININ TÜRLERE GÖRE DAĞILIMI.....	11
HO.3. ÜNİTE: HALK OYUNLARINDA MÜZİK VE RİTİM	11
HO.4. ÜNİTE: HALK OYUNLARI HAREKET BECERİLERİ.....	12
HO.5. ÜNİTE: BÖLGE VE YÖRELERE GÖRE HALK OYUNLARI KIYAFETLERİ.....	12
HO.6. ÜNİTE: SAHNE VE SAHNELEME UYGULAMALARI	12

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşması beklenmektedir:

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüğe bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli

parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Öğrenme, öğretme sürecinde bu değerler hem kendi başlarına hem de ilişkili olduğu alt değer ve öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünlüğe sahip bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi’nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1) Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

3) Matematiksel yetkinlik, bilim ve teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta

bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürler arası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7) İniyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir. Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, ölçme ve değerlendirmede kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin aşağıda belirlenen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

1. Nesilden nesle aktarılan kültürel öğelerin önemini kavramaları
2. Kültürel mirasın ögesi olan müzik ve dansla ilgili bilgi edinmeleri
3. Halk oyunlarının belirli ortak özelliklerine göre türlerini tanımaları
4. Halk oyunlarının tarihsel gelişimi ile ilgili bilgi sahibi olmaları
5. Halk oyunları kültürünün aktarılmasının önemini kavramaları
6. Yaşadığı bölgenin kültürel yapısını yansıtan halk oyunlarının dağılımı ile ilgili bilgi edinmeleri
7. Halk oyunları müziklerinin bölgelere ve konularına göre farklılık gösterdiğini kavramaları
8. Halk oyunlarında kullanılan çalgıları tanımaları
9. Halk oyunlarının söz ve müziği ile ilgili farkındalık kazanmaları
10. Müziğin temel ögesi olan ölçü ve tartım kalıpları ile ilgili bilgi sahibi olmaları
11. Müziğin dinamiği olan ritmik yapının konuya ve amaca göre değişebileceğinin farkına varmaları
12. Müziğin ve oyunun ritmini kavramada bedenini, ritim araçlarını ve sözel ifadeleri kullanma becerisi kazanmaları
13. Her halk oyununda oyuna özgü tavrı ve yüz ifadelerini kullanabilme becerilerini geliştirmeleri
14. Her oyunda oyuna özgü hareketleri bireysel ve grupla birlikte yapabilme becerilerini geliştirmeleri
15. Halk oyunlarında bölgelere özgü yöresel giysi ve aksesuarları tanımaları
16. Halk oyununun kültürünü ve karakterini destekleyen koreografi ile ilgili bilgi sahibi olmaları
17. Halk oyununda alanın (sahne) doğru kullanılmasına yönelik beceri kazanmaları
18. Millî kültür ve manevi değerleri barındıran ilke ve becerileri benimsemeleri

ÖĞRETİM PROGRAMI'NDAKİ BECERİLER

Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı'nda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde yer alan sekiz anahtar yetkinliğin yanı sıra bu yetkinliklerle ilişkili bilgi, beceri ve tutum boyutları dikkate alınarak ritim, müziksel işitme, iş birliği, motivasyon, esneklik, estetik, koordinasyon, dayanıklılık ve dikkat becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Halk oyunları yaşamın önemli unsurları olan millî, manevi ve kültürel değerleri barındırması bakımından son derece önem taşımaktadır. Bu değerlerin öğrenciler tarafından tanınması, bilinmesi ve sergilenmesi amacıyla programın uygulanma sürecinde aşağıda sıralanan hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

1. Halk oyunu, öncelikle bulunulan bölgedeki yerel oyunlardan seçilmelidir. Başka oyun veya oyunlar da seçilecekse dersin öncesinde belirlenmeli, seçilen oyunlar sene başında planlanmalıdır.
2. Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasında yakından uzağa, basitten karmaşığa, kolaydan zora eğitim ilkeleri esas alınmıştır.
3. Ders kapsamında daha önce oynamadığı bir bölgenin veya yörenin halk oyunları belirlenmeli ve seçilen yörenin halk oyunu okutulmalıdır.

4. Ders farklı düzeylerde dört kez seçilebildiği hâlde tüm düzeylerde ünite adları, kazanım ve açıklamaları ortak olup her bir düzey için kazanımların işlenişine ilişkin dikkat edilecek hususlar şunlardır:
 - I. düzeyde; öğrenmesi, uygulanması ve sergilemesi görece kolay olduğu değerlendirilen kendi yöresine ait bir halk oyunu seçilerek içerik oluşturulmalıdır.
 - II. düzeyde hem birinci düzeyde seçilen halk oyunu ilerletilmeli hem de başka bir yörenin/bölgenin halk oyunu sürece dâhil edilmelidir.
 - III. düzeyde öğrencilerin oyun seviyesi dersi okutan öğretmence değerlendirilerek öğrenmesi, uygulanması ve sergilemesi görece daha zor olduğu değerlendirilen halk oyunları ile içerik zenginleştirilmelidir.
 - IV. düzeyde, üç düzey boyunca öğrenilmiş halk oyunlarının sahneleme performansını arttıracak biçimde geliştirilmesi hedeflenmelidir.
5. Yurdumuzun kültürel zenginliğini yansıtan örf, âdet, gelenek ve göreneklere tanıtılmalıdır.
6. Halk oyunlarının tarihî gelişimi, oyun türlerine göre dağılımı ve genel oynama biçimleri ile ilgili anlatımlarda video, resim, gazete, dergi, tarihsel belgelerden ve dijital ortamlardan yararlanılmalıdır.
7. Halk oyunlarının müzik ile iç içe olması bakımından seçilen oyunun öğretimine hareketlerin öğretimi ile değil, ritminin (ölçü ve tartım kalıbının) kavratılması ile başlanmalıdır.
8. Seçilen halk oyununun ölçü ve tartım kalıbının anlaşılabilmesi bakımından ritim duygusunun geliştirilmesine yönelik olarak öncelikle ritim çalışmaları yaptırılmalıdır. Ritim çalışmalarında öğrencilere çeşitli ritim araçları ve vücut hareketleri (el çırpma, ayak vurma vb.) ile oyunlara hazırlık için hareket eğitimi çalışmaları yaptırılmalıdır.
9. Seçilen halk oyununun ritmik yapısının kavratılmasında harekete ve sürele uyumlu tek heceli kelimelerle sözel sayım yaptırılmalıdır.
10. Hareketle anlatım biçimi olan halk oyunlarında vücudun esnekliği, hareketlerin estetik bir yapıda ve uyum içinde olması görselliği güçlendiren öğelerdir. Hareketlere esneklik ve estetik boyut kazandırmak amacıyla aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:
 - Öncelikle vücut ısınma hareketleri ve oyuna hazırlık çalışmaları yaptırılmalıdır.
 - Oyunun hareket öğretimine ayak hareketlerinden başlanmalı, basit figürlerden zor veya karmaşık figürlere doğru ilerleyen bir yöntem izlenmelidir.
 - Oyuna özgü el ve kol hareketlerinin ifadeyi güçlendirmesi bakımından estetik ve ahenk içinde yapılmasına özen gösterilmelidir.
 - Oyuna özgü mimik ve jestlerden faydalanılmalı, oyunun tavrı estetik biçimde sergilenmelidir.
 - Oyuna özgü hareket örüntülerinin hatasız ve uyum içinde yapılabilmesi için oyun geçişleri çalıştırılmalı ve bol tekrar yaptırılmalıdır.
 - Oyunların ilgi çekiciliğinin artırılması için çeşitliliğe yer verilmeli, tekdüze hareket dizilimlerinden ve eşleşmelerden kaçınılmalıdır.
11. Halk oyunlarının konusu, amacı ve kültürel zenginliğini yansıtmada önemli unsurlardan biri koreografidir. Bu nedenle koreografinin anlam ve önemine değinilmelidir.
12. Koreografinin sergileneceği sahnelerin nereler olabileceği tanıtılmalı, alana uygun dizilimin oyuna etkileri tartışılmalıdır. Halk oyunu, oyunun tartım ve ezgi kalıbına uygun belirli bir ritim kalıbı ile baştan sona oynatılmalı, varsa bireysel ve grup hataları düzeltilmeli, bol tekrar yaptırılmalıdır. Ritim çalışması hatasız yapıldıktan sonra ezgi eşliğinde oynatıma geçilmeli, bu aşamada varsa sesli komutlar ve naralar da eklenmelidir.
13. Halk oyunlarında yörelere göre çeşitli çizgi ve oyun formları olduğu anlatılmalı, seçilen halk oyununun formu önce teorik olarak verilmeli, sonra uygulatılmalıdır. Her öğrencinin farklı yetenek, hazır bulunuşluk, öğrenme biçimi ve farklı motivasyonlara sahip olduğu göz önüne alınmalıdır.

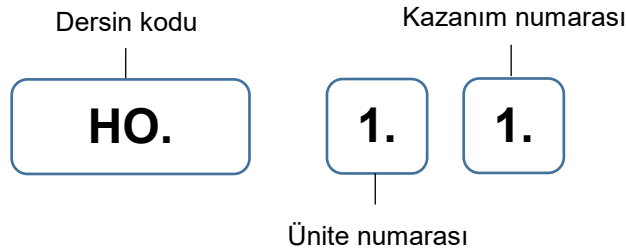
14. Millî bayramlar, toplumun değer yapısını yansıtmak ve yaşatmak bakımından büyük öneme sahiptir. Birlik ve beraberlik, vatan sevgisi, tarih, atalarına saygı gibi millî değerler ön plana çıkarılmalı; bu değerleri yansıtan video, fotoğraf, dergi gibi araçlardan yararlanılmalıdır. Millî bayramlarda günün anlam ve önemine uygun davranış geliştirmesi, yapılan çalışmaların bu bilinçle sergilenmesi sağlanmalıdır.

ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı'nın düzeyi, ünite adları, kazanım sayıları, öngörülen süre/ders saatleri ve ders saati yüzdeleri aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

HALK OYUNLARI				
No.	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde (%)
1	Temel Kavramlar	3	2	3
2	Halk Oyunlarının Türlerine Göre Dağılımı	1	2	3
3	Halk Oyunlarında Müzik ve Ritim	5	4	6
4	Halk Oyunları Hareket Becerileri	6	50	69
5	Bölge ve Yörelere Göre Halk Oyunu Kıyafetleri	2	2	3
6	Sahne ve Sahneleme Uygulamaları	9	12	16
Toplam		26	72	100

Halk Oyunları Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar ünitelere göre numaralandırılmıştır. Numaralandırma sisteminde dersin kodu, düzeyi, ünite numarası, kazanım numarası ve alt kazanım numarasına yer verilmiştir.

KAZANIM VE AÇIKLAMALARI**HO.1. ÜNİTE: TEMEL KAVRAMLAR**

Bu ünite, öğrencilere halk oyunlarını oluşturan temel kavram ve tanımlar verilerek halk oyunlarına yönelik temel bilgileri edinmeleri amaçlanmıştır.

HO.1.1. Halk oyunlarında kullanılan kavramları açıklar.

Halk oyunlarına özgü yöre, komut, form, motif (ayak), figür (adım), sahne, tavır, estetik, ölçü, ritim, ezgi, ahenk kavramları üzerinde durulur.

HO.1.2. Seçilen oyunla ilgili temel figürleri tanır.

HO.1.3. Seçilen oyunun ortaya çıkış hikâyesini araştırır.

HO.2. ÜNİTE: HALK OYUNLARININ TÜRLERE GÖRE DAĞILIMI

Bu ünite, halk oyunlarının çeşitli özelliklere, bölgelere ve konulara göre gruplandırıldığı ve bu oyunların nasıl oynandığı ile ilgili bilgiler verilmesi amaçlanmıştır.

HO.2.1. Seçilen halk oyunlarını türlerine göre sınıflandırır.

Halk oyunlarını bölgelerine ve konularına göre sınıflandırmaları sağlanır.

HO.3. ÜNİTE: HALK OYUNLARINDA MÜZİK VE RİTİM

Bu ünite, seçilen yörenin oyununa ait müziklerin ezgi ve ritim unsurları ile ilgili temel bilgi ve becerilerin verilmesi ve uygulanması amaçlanmıştır.

HO.3.1. Seçilen halk oyununda kullanılan çalgıları tanır.

Yörelere göre kullanılan telli, nefesli ve vurmali çalgıları tanıması sağlanır.

HO.3.2. Seçilen halk oyunu müziklerinin belirgin özelliklerini tanır.

Halk oyununda kullanılacak müziklerin yöre bilgisine, anonim olup olmadığı varsa söz ve müziğinin kime ait olduğuna ve konusuna değinilir.

HO.3.3. Seçilen halk oyununun ölçü ve tartım kalıbını açıklar.

- Halk oyununda kullanılan müziklerin ölçü yapısı (basit 4/4'lük, bileşik 9/8'lik vb.) ve tartım kalıbı (örneğin 9/8'lik 2+2+2+3, 7/8'lik 3+2+2 vb.) kolay seviyeler seçilerek ifade edilir.*
- Örneklerle konu tekrarı yapılması sağlanır.*

HO.3.4. El çırpma, ayak vurma veya çeşitli ritim araçları ile ritmik yapıyı uygular.

- Halk oyununda kullanılan müziğin ritmik yapısına (el çırpma, ayak vurma veya basit bir ritim aracı ile vuruş yapılması) değinilir.*
- Bireysel ve grup çalışmaları ile tekrar edilmesi sağlanır.*

HO.3.5. Ritme uygun sözel sayım yapar.

Halk oyunundaki figürlerin ritmik yapısı tek heceli (vur, çek, bas, dön, hop, çok vb.) kelime kalıplarıyla sözel sayım yapılarak gösterilir ve bunların tekrar edilmesi sağlanır.

HO.4. ÜNİTE: HALK OYUNLARI HAREKET BECERİLERİ

Bu ünite de seçilen oyunun vücut hareketleri ile ilgili bilgi ve becerilere yönelik uygulamalar yapılması amaçlanmıştır.

HO.4.1. Isınma ve soğuma hareketlerini amacına uygun yapar.

- a) *Halk oyunlarının kas hareketine dayalı bir etkinlik olduğu, vücut ısınmadan kasların çalıştırılmasının sağlık açısından doğru olmadığı vurgulanır.*
- b) *Her çalışmadan önce en az 10 dk. ısınma hareketleri ve çalışma sonunda en az 5 dk. uygun soğuma hareketleri yapılması sağlanır.*

HO.4.2. Seçilen halk oyununun ayak hareketlerini estetik biçimde ve ahenk ile uygular.

- a) *Ayak hareketlerinin öğretimine basit ve temel hareketlerden başlanması gerektiği, daha sonra zor ve karmaşık hareketlere geçilip parça-bütün ilişkisi içinde yapılması gerektiği ifade edilir.*
- b) *Hareketlerde estetik unsurlar vurgulanarak hareketlerin ahenk içinde yapılması sağlanır.*

HO.4.3. Seçilen halk oyununun el ve kol hareketlerini estetik biçimde ve ahenk ile uygular.

- a) *El ve kol hareketlerinin öğretiminde estetik unsurlar vurgulanır.*
- b) *Bireysel olarak ve grupta birlikte ahenk içinde yapılması sağlanır.*

HO.4.4. Seçilen halk oyununa özgü mimik, jest ve tavır estetik biçimde ve ahenk ile yapar.

Halk oyununun konusuna uygun duygusal ifadeleri (mimik, jest ve tavır) yansıtmamanın, bunların birlikte ve uyum içinde yapılmasının önemi vurgulanır.

HO.4.5. Seçilen halk oyununa özgü hareket örüntülerini sırasıyla yapar.

- a) *Halk oyununun hareket örüntüsünün hatasız yapılabilmesi için bol tekrar yapılması sağlanır.*
- b) *Oyun geçişlerinin, bağlantıların ve bitişlerin ayrı çalıştırılması sağlanır.*

HO.4.6. Seçilen halk oyununun hareket becerilerini bireysel, eşli veya grup ile sergiler.

- a) *İlgi çekiciliğinin artırılması bakımından halk oyununun diziliminin, sahne kullanımının ve eşleşmelerin çeşitlendirilmesi sağlanır.*
- b) *Oyunu eşli veya grup halinde sergilerken arkadaşlarına saygılı ve nezaketli davranmalarının önemi üzerinde durulur.*

HO.5. ÜNİTE: BÖLGE VE YÖRELERE GÖRE HALK OYUNLARI KIYAFETLERİ

Bu ünite de bölgelerimize ve yörelerimize göre farklılık gösteren giysi ve aksesuarların genel özellikleri ile ilgili bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

HO.5.1. Bölge ve yörelere göre halk oyunları giysilerini ve aksesuarlarını tanıır.

Giysilerin tanıtımında fotoğraf, video, yöresel kıyafetler vb. araçlardan faydalanılması sağlanır.

HO.5.2. Seçilen halk oyununun giysi ve aksesuarlarını yöresine uygun şekilde kullanır.

HO.6. ÜNİTE: SAHNE VE SAHNELEME UYGULAMALARI

Bu ünite de sahnenin, sahne düzeninin ve çizgi formlarının halk oyunlarındaki yeri ve öneminin kavranması, sahneleme sürecinde çizgi formlarıyla uyum içinde ve birlikte iş yapabilme becerilerine yönelik davranışlar geliştirilmesi ve geliştirilen bu beceri ve hareketlerle millî bayram ve törenlerde seçilen halk oyununun sergilenmesi amaçlanmıştır.

HO.6.1. Koreografinin (koreoloji) tanımını yapar.

HO.6.2. Halk oyunlarında koreografinin önemini fark eder.

Seçilen halk oyunu ile ilgili çeşitli koreografiler izletilerek aralarındaki farkların ortaya konması ve koreografinin dansa etkileri üzerinde durulur.

HO.6.3. Sahne çeşit ve tekniklerini açıklar.

- a) *Üç çeşit sahne tipi olduğu üzerinde durulur.*
- b) *Sahneleme tekniklerinin ışık, dekor, efekt, aksesuar, kostüm ve diğer unsurlar (makyaj vb.) olduğu ifade edilir.*

HO.6.4. Seçilen halk oyununun sahneleme çalışmalarını yapar.

HO.6.5. Seçilen halk oyununu ritim eşliğinde oynar.

Halk oyununun ritmik yapısına uygun vuruş ve sözlü sayım eşliğinde hatasız oynanana kadar oyunun tekrar oynanması sağlanır.

HO.6.6. Seçilen halk oyununu ezgi eşliğinde oynar.

- a) *Oyunun ezgileri öğrencilere dinletilerek her oyuna özgü figürlerin örneklenmesi sağlanır.*
- b) *Figürlerle ilgili uygulama yapılması sağlanır.*
- c) *Oyunun ezgi eşliğinde baştan sona hatasız oluncaya kadar tekrar edilmesi sağlanır.*

HO.6.7. Seçilen halk oyununda ezgi eşliğinde bireysel, eşli veya grup ile birlikte sesli komutları verir.

“Tey, hop, hayda, hey, hih ha, hopba” gibi halk oyununa özgü naralar ve komutlar kullanılacaksa konuya ve hareketlere uygun yerlerde kullanılması gerektiği vurgulanır.

HO.6.8. Seçilen halk oyununu uygun çizgi ve oyun formalarında oynar.

Halk oyunu sahnelenirken çizgilerin ön planda tutulması, seçilen oyuna uygun çizgi form veya formların tanıtılması, çizgiler oluşturulurken simetriye dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.

HO.6.9. Millî bayram ve kutlama törenlerinde halk oyunlarına özgü edindiği becerileri sergiler.

- a) *Video, film, belgesel, gazete, dergi vb. araçlarla geçmiş kutlama ve anma törenleri ile ilgili araştırma yapması sağlanır.*
- b) *Günün anlam ve önemine uygun davranışlar ifade edilir.*
- c) *Bir milletin birlik ve beraberliğini sağlama konusunda halk oyunlarının önemini değerlendirmeleri sağlanır.*

